

Uz sākumlapu>Jūsu tiesības>Noziedzīgos nodarījumus cietušie>Kompensācija>Zaudējumu atlīdzības pieprasīšana no likumpārkāpēja Zaudējumu atlīdzības pieprasīšana no likumpārkāpēja

Slovākija

Kā pieprasīt zaudējumu atlīdzināšanu citu tiesisko aizsardzību/atlīdzību no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja tiesvedībā (kriminālprocesā), un kam būtu jāadresē šāda prasība?

Tiesības pieprasīt zaudējumu atlīdzināšanu no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja var īstenot kriminālprocesā mutiski, ko reģistrē tiesas sēdes protokolā, vai iesniedzot īpašu rakstisku lūgumrakstu. Cietušais, kuram saskaņā ar likumu ir tiesības pieprasīt kompensāciju no apsūdzētā par noziedzīgā nodarījuma izraisītajiem zaudējumiem, ir arī tiesīgs prasīt, lai tiesa notiesājošā spriedumā apsūdzētajam noteiktu pienākumu atlīdzināt šos zaudējumus; cietušajam šāda prasība jāiesniedz pirms izmeklēšanas vai paštrinātās izmeklēšanas beigām. Pieteikumā ir skaidri jānorāda prasītās atlīdzības pamatojums un apmērs. Tiesas sēdes laikā cietušo informē par tiesībām saņemt zaudējumu atlīdzību un par procedūru šo tiesību īstenošanai.

Ja ir pamatotas bažas, ka cietušā tiesības saņemt atlīdzību par noziedzīgā nodarījuma radītajiem zaudējumiem netiks ievērotas vai būs apgrūtinātas, prasību par summu iespējamo zaudējumu apmērā var nodrošināt ar apsūdzētā mantu vai citām mantiskajām tiesībām. Tiesa lemj par izņemšanu, pamatojoties uz prokurora vai cietušā pieteikumu; izmeklēšanas pirmstiesas posmā lēmumu pieņem prokurors, pamatojoties uz cietušā pieteikumu. Pirmstiesas posmā prokurors var lemt par prasījuma nodrošināšanu arī bez cietušās personas pieteikuma, ja tas vajadzīgs cietušā interešu aizsardzībai, jo īpaši ja pastāv kavēšanās risks.

Kurā brīdī kriminālprocesa laikā man būtu jāiesniedz pieteikums?

Lai prasību par zaudējumu atlīdzināšanu izskatītu kriminālprocesā, cietušajam jāiesniedz pieteikums pirms izmeklēšanas vai paštrinātās izmeklēšanas beigām.

Kādu zaudējumu atlīdzināšanu es varu prasīt un kā man jāiesniedz pieteikums (vai ir jānorāda kopsumma un/vai individuālie zaudējumi, negūtā peļņa un procenti)?

Lai tiesa izskatītu prasību par zaudējumu atlīdzināšanu kriminālprocesā, cietušajam savlaicīgi jāiesniedz pareizi noformēts pieteikums. Prasību par zaudējumu atlīdzināšanu uzskata par savlaicīgi iesniegtu, ja tā iesniegta pirms izmeklēšanas beigām, kas principā nozīmē, ka prasība jāiesniedz pirms izmeklēšanas dokumentācijas galīgas izskatīšanas. Prasībā par zaudējumu atlīdzināšanu skaidri jānorāda prasības celšanas iemesli un prasītā summa. Pēc tam tiesai šī cietušās personas pieprasītā kompensācijas summa ir saistoša, lemjot par zaudējumu atlīdzināšanu kriminālprocesa gaitā.

Vai šādu prasību pieteikumiem ir īpaša veidlapa?

Nē.

Kādi pierādījumi man jāiesniedz manas prasības pamatošanai?

Izmeklēšanas gaitā nepieciešams iesniegt pierādījumus, kuri apliecina prasības par zaudējumu atlīdzināšanu pamatotību un uz kuru pamata ir iespējams ticami iezēcināt radušos zaudējumu summu. Ja ir nodarīti miesas bojājumi, var norīkot ekspertu miesas bojājumu apjoma novērtēšanai izmeklēšanas gaitā.

Vai ar manu pieteikumu ir saistīti kādi tiesu izdevumi vai citas izmaksas?

Zaudējumu kompensācijas pieprasīšana kriminālprocesā nav saistīta ar izmaksām.

Vai es varu saņemt juridisko palīdzību pirms tiesvedības un/vai tās laikā? Vai es varu saņemt šādu palīdzību, ja nedzīvoju valstī, kurā notiek tiesvedība?

Ja cietušajam, kurš īsteno tiesības uz kompensāciju, nav pietiekamu līdzekļu, lai segtu saistītās izmaksas, tiesnesis, kas sagatavo lietu izskatīšanai, pirmstiesas posmā pēc apsūdzības celšanas un pēc prokurora vai tiesas priekšsēdētāja pieprasījuma vai pēc savas ierosmes tiesvedības laikā var iecelt advokātu cietušā pārstāvēšanai, ja viņš uzskata to par nepieciešamu cietušā interešu aizstāvēšanai. Cietušajam jāpierāda, ka viņam nav pietiekamu līdzekļu. Pirmo reizi sazinoties ar cietušo, kriminālvajāšanas iestādei ir rakstiski jāsniedz viņam informācija par viņa tiesībām kriminālprocesā un par cietušo atbalsta organizācijām un to sniegtajiem pakalpojumiem. Šādi pakalpojumi ietver arī juridiskās palīdzības sniegšanu.

Kādos gadījumos krimināltiesā var noraidīt manu prasību pret noziedzīgā nodarījuma izdarītāju vai atteikties apmierināt manu pieteikumu?

Ja pierādījumu iegūšana neattiecināto pienākumu atlīdzināt kaitējumu uzlikšanu, vai ja, lai nolemtu par pienākumu atlīdzināt kaitējumu, būtu jāiegūst tādi pierādījumi, kas pārsniedz kriminālprocesam nepieciešamo.

Vai es varu pārsūdzēt šādu lēmumu vai prasīt citu tiesisko aizsardzību/atlīdzību?

Jā, cietušais var pārsūdzēt šādu lēmumu, kas attiecas uz prasību par zaudējumu atlīdzināšanu.

Ja cietušā pārsūdzība netiek apmierināta, cietušais var vēlāk iesniegt prasību par zaudējumu atlīdzināšanu tieši pret noziedzīgā nodarījuma izdarītāju civilprocesā.

Vardarbīga tīša nodarījuma rezultātā radušos miesas bojājumu gadījumā vai tāda morālā kaitējuma gadījumā, kas radies noteiktu pret brīvību un cilvēka cieņu vērstu nodarījumu vai sliktas izturēšanās pret tuvinieku vai aprūpējamu personu rezultātā, kompensācijas pieprasījumu var iesniegt Tieslietu ministrijai. Šādos nodarījumos cietušajiem tiesības uz zaudējumu atlīdzību ir arī tad, ja spriedums, priekšraksts par sodu vai cits attiecīgs lēmums vēl nav pieņemts galīgi vai nav kļuvis galīgs, bet līdz šim veiktās izmeklēšanas vai paštrinātās izmeklēšanas rezultāti nerada pamatotas šaubas par tādas darbības veikšanu, kurai piemīt vardarbīga nodarījuma pazīmes un kura cietušajam radījusi miesas bojājumus. Kad pieteikums ir iesniegts, ministrija novērtē, vai izmeklēšanas rezultāti liek apšaubīt iepriekš minētos faktus. Ja ir šaubas, zaudējumu atlīdzību nevar piešķirt. Pieteikumam var iesniegt arī atkārtoti, ja tas ir pamatoti, piemēram, ja izmeklēšana ir aizkavējusies.

Ja tiesa apmierina manu prasību par zaudējumu atlīdzināšanu, kā nodrošināt, ka noziedzīgā nodarījuma izdarītājs izpilda spriedumu, un kādu palīdzību es varu saņemt, lai to panāktu?

Ja noziedzīgā nodarījuma izdarītājs pienākumus, ko noteikusi tiesa kriminālprocesā, nepilda brīvprātīgi, cietušais, kad šāds tiesas lēmums kļūst izpildāms, saņem izpildu dokumentu, ko tas var izmantot pret noziedzīgā nodarījuma izdarītāju lēmuma piespiedu izpildes procedūrā. Šādos gadījumos cietušais var lūgt advokāta palīdzību.

Lapa atjaunināta: 27/02/2023

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.